

SALA DE LECTURA

P Î I N E A

cum o gospodărim, așa o avem!

Să spunem lucrurilor pe nume **Unda de șoc**

Este cunoscut faptul că, în ultima vreme, criza de piine a creat multe necazuri în Valea Jiului. Nu e vorba numai despre necazurile omului ce doare să cumpere piine zi de zi, ci de adevăratul necaz al lipsei de piine, care ne afectează pe toți. Adevărul este că în ultimul timp rezervele de grâu s-au redus simțitor la nivel național, importurile contractate reușind, în ritmul în care s-au materializat, să asigure doar strictul necesar, fără a crea posibilitatea realizării unor stocuri tampon pentru câteva zile, așa cum ar fi firesc și liniștitor. Repetăm, această situație este în întreaga țară și unele măsuri de rațio-

nalizare a consumului de piine, aplicate în unele județe ale țării, nu urmăresc neapărat limitarea consumului individual de piine, ci pur și simplu urmăresc reducerea consumului de piine, ce are altă destinație decît alimentarea oamenilor. Este vorba despre faptul că și la noi în Valea Jiului, ca și în alte zone ale țării, piinea, fiind un produs subvenționat, deci mai ieftin decît prețul său real, este folosit pentru hrana animalelor și de aici consumul exagerat de piine.

Indiferent ce vor spune unii sau alții față de această problemă, ne facem datoria să avertizăm populația din municipiul

nostru că problema grîului și a piinii este foarte, foarte serioasă și nimeni din Valea Jiului, Fabrica de piine, Primăria ori alți factori implicați nu poartă vina pentru lipsa de grâu și făină. Dacă este cineva vinovat, atunci vinovați sînt toți cei ce au lăsat agricultura țării să lincezească, toți cei ce ne-au condus și ne conduc încă, cu aptitudini de începători și diletanți în materie de a conduce o țară. Cui nu-i plac aceste afirmații nu are decît să ne dea grâu și făină și le retractăm, dar nimeni nu va fi în stare să facă acest lucru, pentru că chiar dacă nu

Gheorghe CHIRVASĂ

(Continuare în pag. a 2-a)

DEMAGOGII de buzunar

Ș O M E R U L ? Asta n-are treabă...

MOTTO :
— Ce face un negru cînd plouă ?
— Lasă să plouă!
(din folclorul 8x4)

De obicei, șomerul este o persoană de vîrstă medie, care, timp de mai mulți ani, s-a indeletnicit cu construcția socialismului, unde, printr-o întreprindere. Întîlnind în minuirea scerrii și ciocanului concurența nemiloasă a celor ce-l pricopsese acum cu o vacanță excedentară, șomerul își vede finalizate aceste preocupări într-un răsănit eșec.

Într-o bună zi, însă, vine Revoluția și îi intrerupe masa de prinz. Exaltat, beat de fericire și mut de frică, cere o armă cu care pleacă să-și apere orașul de teroriști. Cu puțin noroc, după câteva zile, închină niște slujbe Celui ce l-a ferit să impuste vreun nevinovat și iese în stradă unde vrea „jos populismul”. Apoi, alături de colegii lui, înscăunează un nou director printr-un larg COM, a cărui combativitate tulbură somnul răposatului cu o neagră pizmă.

Așa se face că în curînd are ocazia să lectureze celebra propoziție: „posturi de natura celui ocupat de dv. se reduc”. Dar iată că s-a speriat degeaba... În continuare este sfătuit politicos să nu dispere, întrucît are la dispoziție cincisprezece zile „să vă orientați spre un alt loc de muncă”. Desigur că asemenea locuri trebuie să fie destule, din moment ce toamă posesorii lor dau fuga să se orienteze spre firma din care ei a ieșit. Nu înseamnă asta că posturile lor au rămas libere ?

Cîteodata se întimplă să fie chemat și pe la șeful cel mare. Aici, alfa emoționat ce baiat de ispravă a fost. Dacă are răbdare aude și o disertație suprapopulată de management, piață, eficiență, etc... Vrea să spună că el însuși este motivul pentru care aceste cuvinte au în gura interlocutorului său un efect cam comie, dar nu mai are timp.

Are de stat la cîteva cozi de unde colecționează un vraf de hîrtii. Înarmat cu acestea, aleargă la Forțele de Muncă unde petrece cîteva ore așteptînd să ajungă în fața unui ghișeu, prin care se vîd trebuind patru-cinci funcționari. În cazul că are baftă să nu posede vreo adeverință fușerită, primește pe loc un carnet care îl înformează, printre altele, că ar cam fi cazul să se privatizeze.

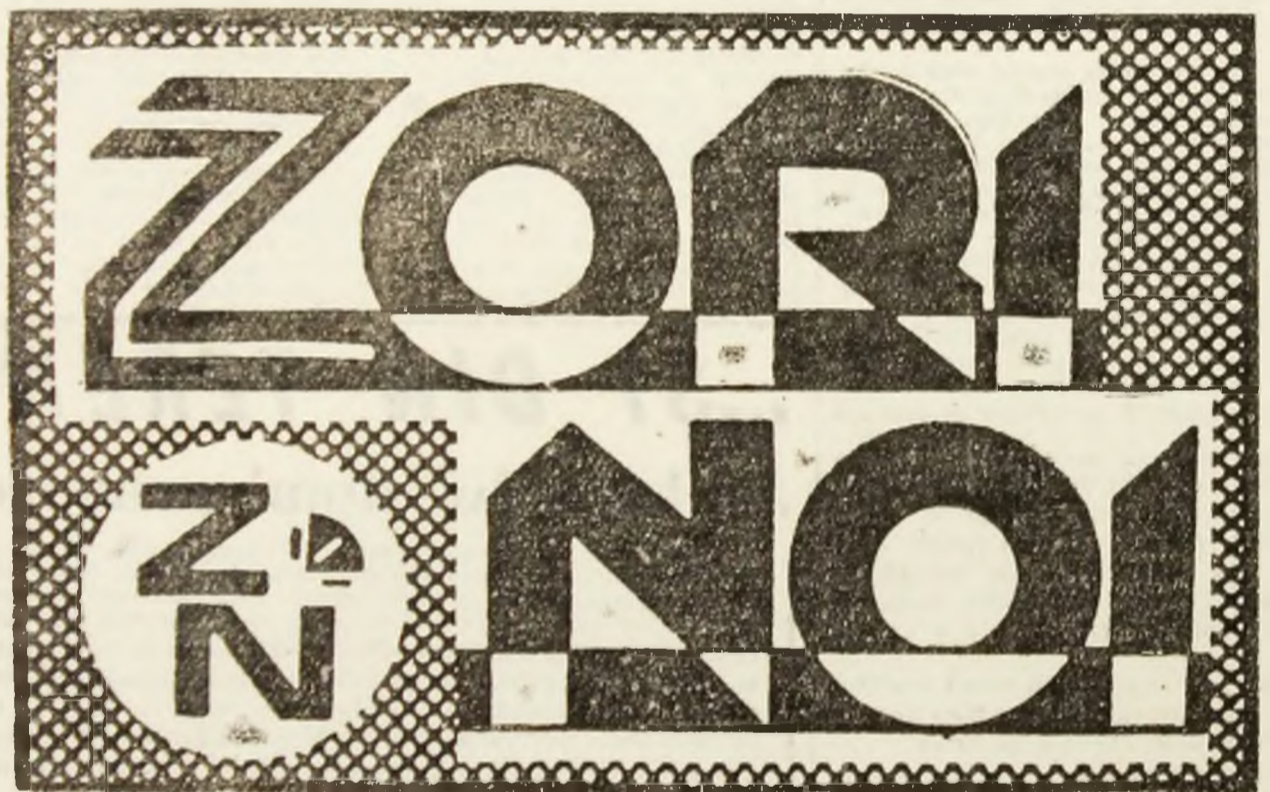
Ei, da ! Asta e într-adevăr o soluție, cum de nu s-a gîndit? Do pildă, o afacere straișnică ar fi să-și deschidă o fabrică de tractoare cu cei șase sute de lei păstrați cu sfințenie în fostul curs de „Mecanică”. Și dacă ar vinde Assos, becuri și chiloți de baie ? Ce de bani ar cîștiga !... Ar putea să-și cumpere chiar și carne. Acum cîteva zile, la rînd la butelii, măcelarul abia l-a recunoscut, cu toate că au fost colegi de clasă...

Și s-ar mai putea face încă multe altele, dar, vezi, ei nu știe să se tirguiască. Nu încearcă zadarnic de atîta timp să-și vînda brațele sau mintea ? Pentru asta din urmă n-a găsit nici măcar un client potențial. Orice ar face, încă nu îi este clar cum devine cu mecanismul cererii și al ofertei.

Ecranul televizorului, dilatat de concepția economică a unei „persoane importante, nu spui cine” îi curmă meditația. Este anunțat că ideal ar fi dacă drumurile ar fi construite din alocația lui de șomaj. Nu de alta, dar să nu mai fie pus în umilitoarea situație de a sta cu mina întinsă ! Probabil că televiziunea, în buna ei tradiție, iar a început să prezinte fraze rupte din context... Precis, asta trebuie să fie ! După o sumară reflecție, descoperă într-adevăr cîteva conjuncturi în care cinismul informației recepționale se diminuează cu două-trei procente.

Ei, dar lasă că o să le arate el la toți. Își vor face și ei, șomerii, partidul lor. Dacă tot au ajuns să ocupe cinci la sută din populație, s-ar putea să obțină — și de ce nu ? — cu atîtea partide, chiar majoritatea în Parlament... Și iată că o mulțime de locuri de muncă vor fi rezolvate. Pentru multă vreme ! Că alegerile...

Zoltan SZABO

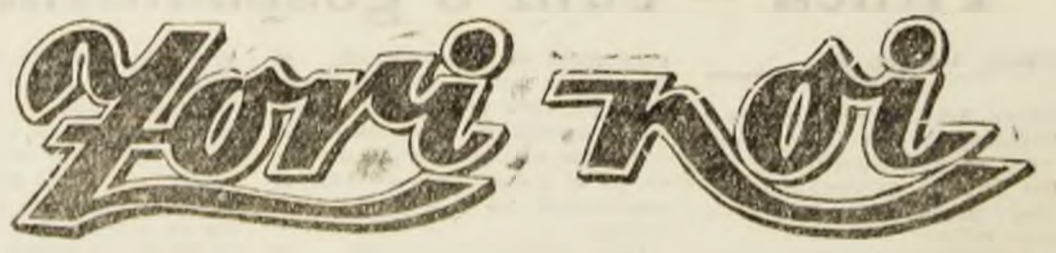
COTIDIAN DE OPINII ȘI INFORMAȚII AL VĂII JIULUI

ANUL III, NR. 682 | JOL, 6 AUGUST 1992 | 1 PAGINI — 10 LEI

ASEARĂ LA ORA 20

S-A ÎNCHEIAT

CUPA ZIARULUI

FOTBALUL NOSTRU CEL DE TOATE ZILELE

Pentru fotbal se moare și se trăiește. Asta în mînd infațuri, televizoare sparte, prieteni pierduți și... Doamne ferește de mai rău !
Fotbalul e sport și afacere. Și ca în orice afacere, unii cîștiga, alții pierd. S-au văzut și există fotbaliști șomeri și fotbaliști milionari, patroni de echipe fuliți și magnați multimiliardari. Peste tot, fotbalul dezvăluie pasiuni.
Departate, totuși, de lumea dezvălîntă a fotbalului-afacere, competiția dotată cu Cupa ziarului „Zori Noi” se dorește a însemna o compe-

tiție și altă Ocazie pentru echipele înscrise de a-și verifica nivelul antrenărilor în perioada de pregătire și prilej de delectare pentru publicul spectator. Este singura competiție care reunește echipele divizionare din Valea Jiului. Asta nu înseamnă, neapărat, luptă cu orice preț pentru Cupa pusă în joc — desi orgoliile sportive intră în calculul — drept dovadă stă faptul că toate competițiile au primit premii.
Cîștigul — principiul olimpismului: „IMPOR-TANT ESTE SĂ PARTICIPI”. Trăim cu siguranța că nici spectatorii nu au avut ce regreta.

Rezultatele întrecerilor de marți

- Jiul Petroșani — Minerul Vulcan 8—1
- Minerul Uricani — Minerul Aninoasa 3—2
- Ieri, pe stadionul Jiul, s-au disputat:
FINALA MICA
Minerul Aninoasa — AS Păroșeni
FINALA MARE
Jiul Petroșani — Minerul Uricani
(Amanunte în ziarul de mîine)

Ediția a doua FOTBAL CUPA ZIARULUI

Zori noi

Regalul Jiului

JIUL PETROȘANI — MINERUL VULCAN 2-1 (3-0). Ultimul meci al seriei preliminare, în care au evoluat Jiul și Minerul Vulcan, avea și menirea de a desemna protagonistele celor două finale ale Cupei ziarului „Zori noi” la fotbal, aflată la cea de-a doua ediție a sa. Meciul s-a bucurat de un interes mare, pentru că echipa gazdă, Minerul, în eventualitatea unui egal sau a unei victorii ar fi prins una din finale.

Era doar minutul 5, când Militaru (excelent pe toată durata partidei, deși incomplet refăcut), cu o lovitură de cap bine plasată, din centrarea lui Stancu (deosebit de incisiv) înscrie primul gol. Tot el avea să-l înscrie și pe al doilea după vreo șapte minute, pătrunzând în dribling și prinzând colțul. Cu Militaru la rampă, Jiul face 3-0, la o excelentă centrare a lui Dodu, reluată din plonjon cu capul de același Militaru. Este pauză și este 3-0 pentru Jiul, iar Minerul nu contează deloc în teren, căci devierile, pasule din bucată și pătrunderile individuale efectuate de Radu, Răducu, Stancu, sustinută excelent de Stăncic, Stoica și Frumoca, creează deusolare în tabăra adversă. Intră Cristea la pauză și jocul capătă mai multă orientare, Rico fiind la originea multor lansări spectaculoase, dar și în apărare la două contraatacuri mai periculoase ale Minerului. În minutul 60, Stăncic, un veritabil gladiator în lupta cu apărarea Vulcanului II „execută” pe Botezatu cu un șut de la 17 m și Jiul conduce cu 4-0 iar jocul său merge din ce în ce mai bine. Urmează adevărate recitaluri la poarta lui Botezatu, dar și Anton, la rindul său, este supus în câteva rinduri emoțiilor. La un atac purtat de Barbu se acordă 11 m. Execută Topor (ce-și înscrie în cont singura sa realizare din acest meci, căci în rest s-a ținut numai de rele) și este 4-1 pentru Jiul. Dar Militaru, în mare vervă, face imediat 5-1, cu un șut frumos la centrarea lui Răducu. Cristea și Frumoca au câteva ocazii, dar cel care înscrie este Dodu, șut din volă direct în plasa Minerului, și se ajunge la 6-1. Urmează un contraatac al Minerului purtat de Szoradi (din nou cel mai bun din echipa sa) dar Repede reia cu puțin pe lângă poartă, deși evoluția sa s-a ridicat cu mult peste nivelul atacului vucănean.

Peste câteva minute, va fi 7-1. A înscris Rico Cristea, după o suită de driblinguri în care a pierdut pe drum mai mulți fundași și șutul său prinde colțul lung. Mai sînt câteva minute și Stoica, a cărui evoluție a fost excelentă, înscrie, pecețuind scorul final de 8-1 în favoarea Jiului, care intră în finala mare, iar Minerul părăsește competiția.

Lecția lui Solomon

MINERUL URICANI — MINERUL ANINOASA 3-2 (1-0). Ultimul meci al seriei de la Uricani, a adus fața în față o echipă (Minerul Uricani) cu o poftă de joc extraordinară și una (Minerul Aninoasa) venită după surpriza din meciul cu Lupeniul. Așa că ambițiile ambelor echipe au dus la un meci deosebit de atractiv, gustat cu multă plăcere de publicul spectator, prezent, din nou, în număr mare pe stadion. Jocul s-a derulat în prima sa parte sub nota de dominanță a echipelor din Uricani, care au reușit înscrierea primului gol al partidei în min. 30, prin Krautil. Prima repriză se încheie cu acest rezultat deși au mai fost numeroase alte ocazii de a înscrie. La pauză, deliciul spectatorilor l-au constituit berea și mititeii, oferite la discreție.

Repriza a doua începe cu aceeași notă de dominanță a gazdelor, care asaltează poarta adversă și vor reuși să înscrie alte două goluri de real spectacol, prin Florescu (min. 60) și Solomon (min. 72). La acest scor, elevii antrenorilor C. Maria și M. Marian opresc motoarele și minerii din Aninoasa — revelația actualii ediții a Cupei ziarului „Zori noi” — fortează și reușesc două goluri splendide în min. 72, prin Fătu, care transformă impecabil un penalty, iar apoi, după numai 8 minute, prin Colea.

În ansamblu, partida de la Uricani a fost pe placul spectatorilor, care au putut asista la calificarea în finala competiției, a echipei favorite și la surprinzătorul joc prestat de Minerul Aninoasa.

Totodată am remarcat cu deosebită plăcere jocul prestat de cel mai tânăr jucător al competiției, Solomon Constantin, care, la cei numai 16 ani ai săi, a fost cel mai bun jucător al echipei sale, dînd o lecție plină de învățăminte celorlalți jucători. Fără îndoială, prin muncă și perseverență, Solomon are în față o carieră strălucită.

De remarcat este și arbitrajul corect practicat de brigada de arbitri, cu Lixandru Nicu (la centru) și A. Vișan și H. Florescu (la linie).

MINERUL URICANI: Bobu, Tolciu, Irimuş, Lăcătușu, Hristea, Florescu, Ceacusta, Ballanu, Buda, Troncea, N. Krautil, Sziveszter, Solomon, Alecu, Ștefanache, Măzilu, Craciunescu.

MINERUL ANINOASA: Cristea, Ițescu, Fătu, Gherman, Chitu, Nița, Berbec, Ungur, Modreanu, Dinache, Colea, Birson, Pater, Dinache Gabriel, Nicolae, Donici.

Pîinea — cum o gospodărim

(Urmare din pag. 1)

ne place, trebuie s-o spunem: în România nu mai este griu, iar ceea ce a început să se recolteze este insuficient, este nefolositor, deo-ăndată, pentru a produce pîine.

Pe acest fond al lipsei generale de griu și făină, ne referim la noi, la Valea Jiului, consumul de pîine a crescut exagerat de mult în ultimele săptămîni. Inelct practic nu se mai face față nici cu moara, dar nici cu aprovizionarea cu griu și făină.

Iată câteva exemple cu care vrem să ilustrăm adevărul despre consumul de pîine în municipiul nostru. În ultima săptămîină, consumul de pîine a crescut în medie cu 30 de tone pe zi. Deci, într-o săptămîină s-au consumat în plus cel puțin 300 de tone de pîine. Trebuie să recunoaștem că este exagerat de mult și trebuie să spunem, această cantitate nu a fost

consumată de Valea Jiului, ci de cei din zonele limitrofe care, din nou, cara pîinea din Vale, cu mașinile, în alte localități. Asta este realitatea și nu au decît să se supere cei care vor fi nemulțumiți că îi arătam cu degetul.

Deci, consumul crescînd în asemenea limite, chiar dacă a început să mai intre ceva griu, moara din Barbateni tot nu poate macina mai mult de 60-70 tone pe zi, iar necesarul de făină ar fi de 80-85 tone. Înă cu toate eforturile conducerii fabricii de pîine, ale primăriei, nu se reușește să se aducă făină de micăeri, deoarece producătorii asigură mai întii județele lor și ce rămîne dau altora.

Cu toate acestea însă, meritul fabricii de pîine este că reușește zi de zi să asigure cantitatea de pîine corespunzătoare unui consum normal de pîine. Iar dacă noi toți nu vom sprijini, prin înțelegere și cumpărare, aceste eforturi disperate ale fa-

briicii de pîine de a face față situației, cu siguranța vom rămîne fără pîine. Căci nu este nici un secret că și astăzi, ca și de la începutul anului, aceiași oameni cumpără zilnic între zece și douăzeci de pîini, în vreme ce alții dacă cumpără o pîine pe zi. Să vedem acea familie care consumă, într-o singură zi, zecizeci de pîini.

Este limpede că pîinea se folosește pentru hrana animalelor de către unii, așa că măsura de a se limita numărul de pîini cumpărate este binevenită, ba chiar necesară în condițiile crizei și, de fapt, acest lucru se practică la nivelul întregului județ, ba în unele județe ale țării pîinea este demult pe cartelă, deși domnul Stoloian ne asigură că nu vor fi probleme cu pîinea la nivelul țării. Prin urmare, fiecare dintre noi trebuie să înțelegem situația, căci asta e și nimeni nu e vinovat dintre cei ce se ocupă de pîine în Valea Jiului.

DE LA TELEVIZOR...

Pentru unu' mamă bună...

Nu degeaba s-a spus că, după ce și-a instalat oamenii săi în Consiliul Național al Audiovizualului, președintele țării s-a mai liniștit Păi cum să nu se liniștească, știind că reportajele Rodicăi Becleanu, însoțitoarea prezidențială în vizitele de lucru, vor apare, în continuare, pe post. Și încă la ore de maximă audiență, la „Actualități”, cînd românul își să bucatele pe masă și dă fuga să ajungă în fața ecranului alb-negru sau color?

Deși sîntem intrați cu miinț, cap și picioare în campania electorală, televiziunea se face că și uită angajamentul. Acela de a fi echidistantă și imparțială. Dacă pentru partidele ne și reprezentate în Parlament timpul de apariție pe micul ecran a fost drastic planificat, pînă la secunde, pentru cei aflați în fotoliul prezidențial această măsură nu e valabilă. Dovadă, reportajul de la „Actualități” din 31 iulie, cînd admiratoarea d-lui Iliescu ni l-a prezentat pe acesta aflat în aceleași interminabile vizite de lucru, stînd la taclale cu locuitorii din Miercurea Sibiului, chiar în preajma butoaielor conținînd substanțe toxice. „Ce n-a făcut ministrul mediului a făcut președintele țării”, ne-a zis, cu vocea sugrumată de emoție, dna Becleanu. Cu alte cuvinte, vedeți voi, ia uite ce curaj are. Nu l-a fost teamă să se apropie de containerele respective. Cine altul ar fi făcut-o?

Căcealmău n-a prins însă la toți telespectatorii. Dovadă telefoanele, relatările din ziare și, mai ales, protestul FSN adresat CNA privind neregulile care „afectează desfășurarea corectă a

campaniei electorale pe posturile naționale de radio și televiziune”, relatările din „Actualități” zilei de 31 iulie fiind „concepute și realizate potrivit unor scopuri electorale evidente”.

Nu se cunoaște încă reacția CNA la aceste proteste. Dl. Horia Murgu, membru al Consiliului, întrebât dacă respectiva emisiune poate fi asimilată cu o campanie electorală mascată, a evitat un verdict de unul singur, precizînd doar că „ori de cîte ori există nemulțumiri de acest fel, cetățenii sînt în drept să adreseze CNA o plîngere. Toate emisiunile sînt înregistrate și păstrate timp de o săptămîină. În acest termen, CNA are obligația de a viziona emisiunea contro-versată, de a formula un răspuns și, dacă este cazul, de a adopta o hotărîre. În acest fel, pe calea unei totale transparențe, va fi dat un răspuns fiecărei plîngeri în parte”.

Nu știu, încă, dacă membrii CNA și-au făcut timp să vizioneze materialul incriminat și care este verdictul domniilor lor. Poate că, la fel ca și alte proteste, și acesta va fi „uitat”. Iar noi vom viziona, pe mai departe, la ore de vîrf, reportaje cu vizite de lucru, în care președintele se află în dialog cu clasa muncitoare (în care dîmnealul are, nu-i așa? încredere), careia, la plecare, îi urează noi succese (fără formularea „dacă se poate m-aș bucura să ocupați chiar primul loc” — citat din „Tim noi cine”). Vizite de lucru din care dondola sa pleacă zimbitor precum a venit, iar cei cu care dialogat trebuie să facă față mai departe greutăților de zi cu zi.

...ȘI DIN TEREN

Ambiția lu' dom' primare

Intimplator, în urmă cu o luna și ceva, poate chiar două, l-am auzit pe primarul Vulcanului, dl. Ovidiu Avramescu, într-o discuție cu cîteva cetățeni, spunînd că, nu peste mult timp, locuitorii orașului vor avea apă rece zi și noapte. N-am zis nimic la acea dată, am bagat în minte cele spuse de domnia sa și... am așteptat. Și minunea s-a realizat: în ultimele zile ale lunii iulie am avut (bănuiesc că și alții!) apă rece la robinet toată ziua și pînă mai tîrziu de miezul nopții. E drept, acum, la începutul lunii august, „s-a mai luat”, dar întreruperea poate fi pusă și pe scama caniculei, a precipitațiilor reduse etc.

Chestia e că domnul primar a făcut ceva ce predecesorii săi din vechiul regim — cum se spune acum — n-au prea reușit, deși au chibzuit și ei la asta. Să-i dea Dumnezeu sănătate, vorba unei vecine de-a mea, și să-și facă ambiția asta și cu apa caldă. Că, dacă-l reușește, îl și vad abonat la încă un mandat de patru ani.

Găinile și... greva foamei

Lipsa de ouă — înregistrată luna trecută în rețeaua comercială și care se resimte încă — nu s-a datorat faptului că „a dat moartea-n găini”. A fost vorba, pur și simplu, de calitate slabă a furajelor care s-au administrat ouătoarelor. Aceasta a condus la scderea cu aproximativ 40 la sută a producției, la ferma nr. 14 Iseroni a SC „Avicola” Deva.

Concret, lipsa vitaminelor, a microelementelor și componentei proteice din furaje a făcut ca, în luna a șaptea, procentul de ouare sa fie doar de 27-28 la sută, asta însemnînd 14-15 mii de ouă zilnic. Este o scdere, dacă luăm în considerare lunile anterioare, cînd producția zilnică de ouă se situa la 26-29 mii de bucați.

În august, situația s-a redresat. Deocăndată acest lucru nu se observă în magazine, dar am fost asigurat că, cel puțin într-o

săptămîină și ceva, se va vedea și acolo. Deci la începutul lunii în curs, odată cu recepționarea unor furaje al căror component calitativ nu se poate compara cu cel din luna iulie, producția de ouă a fermei nr. 14 Iseroni a înregistrat un salt enorm am putea spune: 34920 ouă în 2 august și 35640 ouă în 3 august, procentul de ouare situîndu-se la 49 la sută.

„Condiția ca producția să se mențină pe această linie și, în consecință, să putem face față cerințelor este aceea ca furajele pe care le primim să aibă parametri calitativi ridicați — imi mărturisesc șeful fermei, dl. dr. Victor Costinaș. Nu cred, totuși, că vom putea acoperi întreg necesarul de ouă al Văii Jiului, pentru asta fiind nevoie, ca și pînă acum, de suplimentări de ouă aduse de la Mintia și din alte zone ale țării”.

LUPENI - 6 AUGUST 1929

SĂ NU UITĂM TRECUTUL!

Adevărul ține cu minerii

Multe țări își rescriu, uneori, anumite fragmente de istorie, multe evenimente sînt reconstituite după trecerea timpului, pentru a fi imbrăcate într-o altă haină, atunci cînd vremurile se schimbă. La noi, decembrie 1989 a adus schimbări atât de mari încît justifică și obligă la rescrierea istoriei pentru o mai lungă perioadă de timp, aproape de la începutul acestui secol atât de frământat și plin de rele. Adevărul are dreptul să fie readus în lumina zilei și reconstituit în dimensiuni corecte. Dar iată că există și pagini de istorie care vor rezista aproape așa cum le-am cunoscut pînă în acești ani. Una dintre ele este și această tristă pagină pe care o numim 6 august 1929.

Adevărul este de partea minerilor. Încercările de a-i disculpa pe vinovați și de a-i învinovați pe mineri nu au nici o șansă să formeze vreun curent de opinie favorabil anumitor politicieni. Adevărul este că în mineri s-au tras focuri de armă, iar macelele au fost încheiate cu un bilanț dureros: 22 de morți și sute de răniți. Minerii și-au cerut drepturile — nu dintre cele rasinatoare, ci doar niște drepturi firești, omenești — iar autoritățile au ripostat cu cea mai brutala forță, a armelor, pentru a-i reduce la tăcere.

Adevărul este și va rămîne pentru totdeauna de partea minerilor. Vocele răzlete care încearcă să-i acuze, afirmînd că greva nu era justificată sau că minerii nu aveau dreptul să oprise mina și să întrerupă alimentarea cu energie electrică, nu fac decît să prindă în puștii. În primul rînd, greva a fost încredințată de neplata salariilor, de condițiile tot mai grele de muncă la care erau supuși minerii. Apoi, chiar dacă poate fi apreciată ca nelegală, greva trebuia să fie conciliată, să se a-

junghă la un numitor comun. În nici un caz, nimeni nu avea dreptul să traga focuri de armă, așa cum s-a procedat la Lupeni. Tonul a fost dat de prefectul județului, care a dorit să fie autoritar și, după primul foc, panica a cuprins ambele tabere care se aflau față în față: minerii, neajutorăți, care nu aveau de partea lor decît dreptatea, și compania de soldați care a executat un ordin odios.

Din ceea ce a fost înscris pînă în 1939 în istorie despre greva de la Lupeni, există totuși ceva nealevărat. În mare criză de argumente, ideologia comunistă s-a servit de acest trist eveniment pentru a cladi trecutul istoric al defunctului partid. Versiunea oficială ne prezenta greva ca rezultatul unei organizări comuniste, veritabil punct de sprijin al mișcării cu același nume. Iată că și în această privință adevărul ține tot cu minerii. Greva nu a avut nimic de-a face cu vreo orientare politică și cu atât mai puțin cu una comunistă. Minerii s-au revoltat fără să fie îndemnați de vreo ideologie. Iar dacă, ulterior, alții și-au arogat meritele de „organizatori”, aceasta nu reprezintă decît un grosolan fals istoric. De altfel, nu este nici primul și nici singurul fals care a fost introdus în mod brutal, în istoria patimilor minerii, în vremuri mai îndepărtate sau mai apropiate de zilele noastre.

Antîi trei, vremurile se schimbă, istoria se mai rescrie din cînd în cînd și este posibil ca despre 6 august 1929 să mai aflăm fapte inedite pe care ideologia care a „păzît” atât de bine trecutul fără le-a ferit cu grijă din calea noastră. Dar nu cred că aceste fapte inedite vor schimba datele esențiale ale problemei.

Adevărul va rămîne pe mai departe să țină cu minerii.

Unul dintre supraviețuitorii grevelor din Lupeni '29 este minerul pensionar Mihail Kocsik. Deși peste o lună va împlini 80 de ani, este un partener de discuție pasionat, vivace. A trăit evenimentele din plin. De fapt, pentru minerii Lupeniului, pentru viața oamenilor din acest puternic centru minier al Văii Jiului, Mihail Kocsik este o enciclopedie. Din 13 copii au rămas doar 4. El, Mihail, al treilea ca vîrstă din cei 4 băieți rămași în viață, la 8 ani a rămas orfan de tată, după ce, în urmă cu doi ani rămăsesera fără mamă. Cei 4 orfani au fost îngrijiți de un ortac și prieten al tatălui lor, cu care veniseră din Silezia prin 1898. Dar, în 6 august 1929, ortacul tatălui și tutorele lor, Chvalek Petru, a fost străpuns de gloanțe și înjunghiat de baioneta jandarmilor.

Deci, din start, o viață zbuciumată. După moartea tutorelui, a fost angajat el la mină. A obținut un certificat de la primărie, unde i s-au trecut doi ani în plus, pentru a putea lucra subteran. De atunci destinul i s-a suprapus cu viața sinuoasă a minerilor Lupeniului. Unele secvențe le redă cu emoție, cu bucurie; altele, cu năduf și dezamăgire. Momentul '29, pe care l-a trăit la 17 ani, l-a marcat din plin. De ce? Ne-o spune chiar el.

— Am fost acolo, la uzina electrică, oprită de greviști, toată noaptea, cu toți frații. Pe mine m-au mai trimis acasă după mîncare. M-am strecurat cu greu datorită patrulilor. Jandarmii se aflau la Casineul din centru. Li s-a dat să bea. În zori, s-au postat în jurul nostru. A urmat ce se știe. Au început somațiile, amenințările. Repetate, insistente. Minerii au răspuns cu dirzenle: „Mai bine murim, dar nu părăsim uzina!”. Au urmat represaliile, ordonate de prefect. S-a tras în mineri. Cei care se refugiau prin canalul ce traversează platoul uzinei spre Jiu, au fost loviți cu baionetele de jandarmii dezlănțuți... Acolo era să fie înjunghiat și unul din frații mei. Dar a fost salvat de un alt grevist, un secol, care l-a lovit peste braț pe jandarmul cu baioneta ridicată.

— Nea Mihail, în ultimul timp se aud diferite zvonuri în legătură cu greva. Că ar fi fost o provocare comunistă. Un fel de mineriadă... Că minerii l-au provocat pe jandarmi, agresîndu-l cu pietre... Că în mină s-ar fi aflat sute de mineri... În pericol din cauza uzinei electrice oprite de greviști.

— Minciuni. Sau interpretări după interesul unora și al altora. În mine nu se află nimeni. Toți au fost evacuați cu o zi înainte. Referitor la cauza grevelor, eu nu spun că minerii muriau de foame, cum se spunea ani de-a rîndul în propaganda comunistă. Dar, nici bine nu le mergea. Cu salarii mici, cu nesiguranta locului de muncă, cu contractul colectiv nerecunoscut de patronat, cu abuzurile unor „șefi”, era firesc ca minerii să se revolte. Iar în privința provocării... da, s-a

NEDREPTATEA NU POATE NAȘTE DECIT RIPOSTĂ

dat și cu pietre. Dar, aceasta doar după dezlănțuirea busculadei, a măcelului. Și încă ceva: morți și răniți au ajuns la spital, cu zecile, dar numai din rîndul greviștilor; și nici un jandarm! Și mineriadă nu putea să fie, pentru că acțiunea greviștilor s-a consumat doar în incinta Uzinei electrice, deci, a minei. Distrugerii și haos nu s-au provocat niciunde.

— Fața în față cu zvonurile de azi, greva, declanșarea ei, a fost justificată?

— Categorie, da. Zvonurile sînt zvonuri, lansate de oportuniști iar adevărul e unul singur. Greva a fost un rezultat a nemulțumirilor minerilor, al revoltei lor față de salariile mereu diminuate, față de abuzurile patronatului, față de umilințele îndurate... Greva s-a declanșat la mină Ileana unde minerii au fost înșelați în mod grosolan la plata salariilor. Negocierile n-au dus la nici un rezultat, iar nemulțumirile ce mocneau pentru abuzuri similare și în rîndul minerilor de la celelalte mine i-au determinat să se solidarizeze cu cei de la „Ileana”. Altfel nu ar fi fost sustinuți nici de sindicat și nu s-ar fi adunat în fața uzinei electrice mii de oameni disperate și neînfricate în fața puștilor și baionetelor. Nedreptățile, dintotdeauna, au născut riposta minerilor.

— Ca și în '77?

— Exact. Am trăit s-o văd și pe asta. După anii de speranțe într-o lume a „fericirii tuturor”, am văzut pulverizarea promisiunilor comuniste. Și Stalin, și Ceaușescu, și Kadar au fost niște profitori abuzivi, tirani. Mulțimea nu poți s-o amestești la înfrînt cu vorbe.

Nu știu cît mai am de trăit, dar tare aș vrea să văd că cel de azi, conducătorii de partide, indiferent de ce culoare, guvernanții au învățat ceva din istorie. Și anume că nu ajunge doar să vorbești fermos despre popor. Trebuie să și faci ceva pentru ca oamenii să trăiască mulțumiți, cu încredere în ziua de mine.

DIN REFLECȚIILE UNUI GREVIST

Pagina realizată de Ioan DUBEK și Ion MUSTATA,
la cererea E.M. Lupeni

Ce știți despre „Lupeni '29“?

PAVEL BUIJOR, maistru electromeccanic, șef de brigadă într-un abataj mecanizat:
Știu ceea ce se scria în manualele de istorie. Și ce scria prin ziare. Dincolo de toate versiunile și exagerările, eu zic că a fost o acțiune justificată, deci merita să o evocăm, să nu o uităm. Minerii n-au declanșat greva fără să aibă motive temeinice. Greva a avut un obiectiv — minerii vroiau să trăiască demni, să aibă condiții de muncă mai bune. Dar, dacă greva a fost justificată jertfele, cele 22 de victime, brutalitatea represaliilor sînt regretabile. Și aceasta nu trebuie uitat!

NICOLAE MAIER, inginer șef electromeccanic:
Noi oamenii acestor locuri chiar dacă n-am fost martorii evenimentelor tragice din acele timpuri, am trăit și trăim înspi-

ritul tradițiilor mineritului Văii Jiului. Pentru noi, Lupeni '29 rămîne un moment istoric memorabil, deci, nu se va uita. Minerii s-au ridicat împotriva nedreptăților, a umilințelor. Dacă nu aveau motive temeinice, dacă le mergea bine, nu se ridicau, nu sfidau baionetele. A fost un fapt omenesc: au stat față în față două tabere. Nedreptățiți, obidiți și mai marți zilei, cu orgoliul și indiferența față de suferințele celor mulți. Cu mai puțin orgoliu, cu puțină răbdare, înțelegere și mai multă judecată, conflictul se putea finaliza fără impuscături și victime. Au murit, au fost omorîți oameni, ceea ce este condamnat, și niciodată uitat. Chiar dacă unii ar avea interese...

VICTOR BRĂȘOVEANU, președintele sindicatului pensionarilor:
Dacă greva a fost sau nu justificată n are rost să o discutăm. Se știe că în '29 a început criza generală care a afectat din plin viața oamenilor. Salarii diminuate, șomajul erau la ordinea zilei. Plus alte nemulțumiri. De aceea, conflictele de muncă se puneau lîngă la toate gurile de mină. În august '29, nemulțumirile au răsunat din plin și s-a unit pe minerii de la toate minele — Ileana, Carolina, Aurelia etc. Sigur, conflictul se putea aplatina fără varsare de sînge. Brutalitățile nu au avut justificare. Dar, pentru cea versiune oficială, a propagandei comuniste, i-a trecut vremea, iar despre desfășurarea grevei se aude tot felul de discuții, mi-am

propus să clarific unele lucruri. Și nu numai pentru mine. Mi-am propus discuții și să rețin opiniile celor care mai sînt printre noi, dintre foști participanți la greva. Așa cum sînt pensionarii Reti, Lipan, Kocsik, Damian Gheorghe. Lucrurile merita clarificate, în amanunt.
UN TINAR MINER care a fi-nut să rămînă anonim:
Orice s-ar zice, greva, cea din '29 ca și cea din '77, nu s-a lscat din senin. Minerii erau hotărîți să-și apere drepturile. Și le-au apărut cu îndrîjire. Dovadă că au avut dreptate. Și mai spun un lucru: orice să fi fost, nu trebuia să se traga. Și aceasta trebuie spus rîspicat.

NICOLAE GALAN, pensionar, fost lacatus de mină:
Eu am venit la Lupeni după război și am lucrat în mină 30 de ani. Știu însă mai multe detalii despre greva din '29 decît alții. Știu de la un martor ocular, un participant la eveniment și care nu a fost minier, ci jandarm. Este un consătean din Brațava — Olt și anume Gheorghe Vorban, zis „Ghiță a lui Pulăscu”, de 82 de ani. A fost fi lui „Ștefan”. Mi-a povestit că în noaptea de 5 spre 6 august '29 au fost duși la Casinou, li s-a servit băutura, iar în zori au primit ordin să tragă în greviști. După înăbușirea grevelor, timp de trei săptămîni umblau după minerii ascunși prin păduri. Cele relatate de fostul jandarm cu ceea ce mi-a povestit un minier bătrîn — Iosif Zhorovski, nu sînt minciuni.

PANOURILE DE AFISAJ

DIN MUNICIPIUL PETROȘANI,
PENTRU ALEGERILE DIN 27 SEPTEMBRIE 1992

1. Intersecția Dărănești — partea stângă;
2. Intersecția Dărănești — partea dreaptă;
3. Liceul industrial (UMIROM);
4. Piața Victoriei (în fața dispeceratului);
5. Intersecția I. B. Deleanu;
6. Intersecția I. B. Deleanu;
7. Intersecția I. B. Deleanu;
8. Intersecția I. B. Deleanu;
9. Pod Maleia;
10. Parc PSTR;
11. Casa studențească;
12. Parcare Piața agroalimentară;
13. Parcare Piața agroalimentară;
14. În fața Școlii nr. 1 (vechi);
15. Casa copiilor (Mignon);
16. Intersecția Oituz-Independenței;
17. Complex „Paringul”;
18. Strada Unirii, blocul 1;
19. Strada Unirii, blocul 1;
20. Strada Aviatorilor — Piața Dacia;
21. Strada Aviatorilor — Piața Dacia;
22. Complex comercial „Dacia”.

Pe raza orașului Petroșani sînt un număr de 22 panouri de afișaj, cu o suprafață de 107 mp.

PUBLICITATE

Societatea Comercială General TRANS S. A. Petroșani

(fosta I.T.A.)

ANUNȚĂ:

în fiecare vineri din luna august 1992 au loc

LICITAȚII

la sediul societății, din str. Livezeni nr. 12, pentru
vînzarea unor mijloace de transport a căror listă poate fi
consultată la unitate. (Fact. 768)

S.C. ROTRANS ISCRONI S.A.

cu sediul în Iscroni str. Valea Neagră 123
execută transporturi și prestări servicii cu următoarele
tipuri de autovehicule

- autocamioane 6,5 și 10,5 tone
- autotractoare cu șă și semiremorcă 20 tone
- autocisterne carburanți
- autobetoniere 5,5 mc
- automacarale 12,5 TF și 15 TF (KATO)
- autodube mixte
- autoturisme Aro 10 și Aro 211
- tractoare rutiere cu remorcă

Execută reparații la autovehiculele din familia Roman, Aro și TV.

Relații suplimentare la telefon 570991, (3783)

MICA PUBLICITATE

ANIVERSARE

PENTRU Ionel, cu aceeași dragoste, un cald și sincer „La mulți ani”. Carmen. (3782)

VINZARI—CUMPARARI

VIND casetofon Electronica 302, pentru calculator, absolut nou. Telefon 542078. (3804)

VIND microbuz Diesel cu 9 locuri, înmatriculat, Mercedes 220 D, cu motor defect (600 000 lei, negociabil) și Dacia Break (470 000 lei, negociabil, str. Gh. Barițiu, 26 (în spatele gării), telefon 545148, (3791).

VIND Opel Corsa 1300, 60 CP, 63/100 km, an fabricație 1988, preț 6 000 DM. Relații: zilnic, orele 16—20, telefon 542378. (3785).

VIND urgent Volkswagen Golf cu patru uși, Vulcan, str. Traian, bloo 1, sc. II, ap. 5. (3798).

CUMPAR, închiriez garsonieră sau caut gazdă. Vind casă A-ninoasa, familia Crișan. Telefon 542957. (3799).

DIVERSE

INEPÎND cu data de 6 august 1992 va intra în funcțiune chioșcul din piața Lupeni cu diferite produse de Consignație. (3793)

PENSIONARIII meseriași — zugravi, zidari, tâmplari, electricieni, instalatori, croitori, etc. — care doresc să lucreze în meserie, sînt rugați ca vineri, 7 august, ora 10, să se prezinte la Casa pensionarilor Petroșani pentru informații, înscriere și contract pe loc. (3787).

SCHIMBURI LOCUINȚA

SCHIMB garsonieră, Vasile Milea 28 B/10 cu apartament 2—3 camere, exclus de la Dacia în jos, parter și ultimul etaj. Telefon 543156, după ora 21. (3786).

SCHIMB apartament trei camere cartier nou, Aeroport, cu garsonieră confort I, Petrița. Cartier 7 Noiembrie, bloo 2, ap. 12, după ora 15. (3794).

PIERDERI

PIERDUT legitimație bibliotecă și periodică pe numele Ciobanu Daniela Corina, eliberată de U. T. Petroșani. O declar nulă. (3788).

DECESE

MULTUMIM tuturor celor care au fost alături de noi și l-au condus pe ultimul lui drum pe mult regretatul nostru

BARDOCZ VINCZE

Familia îndoliată. (3797)

COLECTIVUL secției proiectare tehnologică — UMIROM SA este alături de colega lor Bustan Emilia în durerea pricinuită de dispariția mamei sale

MATEI TEODORA

Odihnească-se în pace! (3796)

COMEMORARI

A TRECUT un an de lacrimi și durere sfîșietoare de cînd soarta nemiloasă ne-a despărțit de scumpa și iubita noastră soție, mamă și bunică

PETI IRINA

Nu o vom uita cît vom trăi!
Dumnezeu s-o odihnească! (3790)

SOȚIA și copiii anunță că s-au scurs patru ani de cînd a trecut la cele veșnice cel care a fost un soț ideal, neprețuit tată

POTOROACA CONSTANTIN (3792)

FAMILIILE Florescu D., Cosma O. și Dale G. amintesc că au trecut doi ani de lacrimi și durere de cînd iubitul nostru

COSMA GHEORGHE

a plecat pe drumul fără întoarcere.

Nu-l vom uita niciodată!
Fie-i țarina ușoară. (3774)

PIERDUT certificat absolvire 8 clase pe numele Bako Anton, eliberat de Școala generală nr. 4 Petroșani. Il declar nul. (3778)

PIERDUT legitimație bibliotecă periodică nr. 6906, eliberată de U.T. Petroșani. O declar nulă.

PIERDUT legitimație serviciu pe numele Mihalache Maricel, eliberată de EM Vulcan. O declar nulă. (3766)

HOROSCOP

LEU

(23 Iulie — 22 august)

Șanse mari de a obține o victorie „la puncte”.

FECIOARA

(23 august — 22 septembrie)

Refuzul dv. poate avea efecte neplăcute asupra familiei.

BALANȚA

(23 septembrie — 22 octombrie)
Propunerea dv., lansată în glumă, va fi luată în serios.

SCORPION

(23 octombrie — 21 noiembrie)
Incurcături cu bani „străini”.

SAGETATOR

(22 noiembrie — 20 decembrie)
Deruta și îndoielile se risipesc, lăsînd loc unei hotărîri de nezdruccinat.

CAPRICORN

(21 decembrie — 19 ianuarie)

„Reașezarea” unor structuri interne, la locul de muncă, vă afectează superficial.

VARSATOR

(20 ianuarie — 18 februarie)

Veți plăti prețul ambiției...

PEȘTI

(19 februarie — 20 martie)

Se impune o atenție sporită în ceea ce privește alimentația — aparatul digestiv e foarte sensibil astăzi.

BERBEG

(21 martie — 20 aprilie)

„Norocul” dv. face întii un larg ocol, apoi o curte insistență...

TAUR

(21 aprilie — 20 mai)

Efortul de a contracara anumite tendințe centrifuge vă epuizează.

GEMENI

(21 mai — 21 iunie)

Veți plăti plata consistentă a unui serviciu compromișor.

RAC

(22 iunie — 22 iulie)

Ștergerea „urnelor” e sarcina cea mai dificilă care vă revine.

UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ DIMITRIE CÂNTEMIR IASI

str. Vasile Alecsandri nr. 11, telefon 98/112320, 112781,

primește zilnic înscrieri în anul I, II și III, la facultățile: ȘTIINȚE ECONOMICE; DREPT; FILOLOGIE-ZIARISTICĂ; INGINERIE ECOLOGICĂ (pentru subingineri); PSIHLOGIE MEDICALĂ și SOCIALĂ — curs de zi și f.f.; MEDICINĂ; STOMATOLOGIE; FARMACIE — curs de zi, precum și la colegiile; PSIH-PEDAGOGIC (învățători și educatoare); ASISTENȚĂ MEDICALĂ; TEHNICA DENTARĂ; BIROTICĂ-SECRETARIAT; ADMINISTRAȚIE HOTELIERĂ, TURISM ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ; COSMETICĂ și GERIATRIE.

Se primesc opțiuni pentru Teatru-Regie și Sport-Arte Marțiale. Corp profesoral de prestigiu, spații adecvate, taxa în rate.

Testarea și admiterea, în ziua înscrierii.

TAXE ACCESIBILE (10 000 — 40 000 lei).

Sponsor: Societatea „Urania”.

CIHPIA DE SERVICIU

Secretar de redacție

Ștefan CIMPOI

Responsabil de număr

Paul NICULESCU

Corectura:

Emilia ACHIREI și Viorica FIRULESCU

Colidianul de opinii și informații al
Văii Jiului „ZORI NOI” este realizat de
SOCIETATEA COMERCIALĂ

„ZORI NOI” S.A.

înființată conform Deciziei nr. 208/12.06.1991 a Prefecturii județului Hunedoara.

Director

MIRCEA BUJORESCU

Materialele necomandate și nepublicate nu se restituie. Responsabilitatea morală și juridică asupra corectitudinii datelor cuprinse în articole aparține, în exclusivitate, autorilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: 2675
Petroșani, str. Nicolae Bălcescu nr. 2
Telefoane: 541662 (director-redactor șef);
545972 (director executiv-administrativ difuzare); 541663, 542461 (secții).

*

ȚIPARUB: Tipografia Petroșani, str.
Nicolae Bălcescu nr. 2. Telefon 541365.